

VĚSTNÍK

SOKOLSKÉ ŽUPY KOMENSKÉHO.

ŘÍDÍ REDAKČNÍ KRUH Z ČLENŮ ŽUPNÍHO
PŘEDSEDNICTVA.

VYCHÁZÍ MĚSÍČNĚ. ROČNÍ PŘEDPLATNÉ 8 Kč.
ČÍSLO 1 Kč.

Bratři, sestry, činovníci jednot!

Povšimněte si pozvání k župní valné hromadě na druhé straně této obálky.

Pročtěte bedlivě stanovy jednoty (jednotné) a stanovy župní.

Doručte toto číslo **i h n e d** delegátům k župní valné hromadě, aby tito mohli pozorně pročísti zprávy župních činovníků.

Neopomeňte toto číslo vzítí sebou!

Pozvání

ku

výroční valné hromadě župní,

kteřá se bude konati v neděli 25. března t. r.
v 8 hodin dopol. v „Sokolovně“ v Uh. Hradišti.

P O Ř A D :

1. Čtení zápisu minulé valné hromady.
2. Zprávy činovníků (jednatele, tajemníka, statistikáře, kronikáře, redaktora, skladu knih, náčelníka, náčelnice, vzdělavatele, menšinového důvěrníka, důvěrníka zdravotního sboru, pokladníka a dozorců jméni).
3. Volby předsednictva (starosty, jeho náměstka, jednatele, náčelníka, náčelnice, vzdělavatele, pokladníka, důvěrníka zdravotního sboru, menšinového důvěrníka, další 3 členů a 3 náhradníků, 3 dozorců jméni a účtů, 2 zástupců do výboru Č. O. S. a 2 náhradníků).
4. Rozprava o župním tisku.
5. Volné návrhy (podejte písemně župě nejdéle 3 dny před valnou hromadou).

Ze stanov župních :

§ 7. Povinností jednoty v župě sdružené jest: Zapravovati příspěvek jako člen župy.

§ 9. Přístup do valné schůze mají všichni členové jednot v župě sdružených, pokud místa pro ně stačí. Práva hlasovacího za každou jednotu požívá tolik zástupců jejich, kolikrát jest číslo 100 obsaženo v počtu členstva dotyčné jednoty. Přebytky přes 50 čítají se za plné 100. Každá jednot zastoupena jest nejméně jedním členem. Každý zástupce jednoty má jeden hlas. Plinomocenství se nepřipouští. Zástupci předloží o svém zvolení ověření od výboru své jednoty.

§ 11. Valná hromada k usnášení jest schopna, je-li zastoupena aspoň polovice jednot k župě náležejících. Pro případ, že by se dostatečný počet nesešel, svolává se tímže oznámením druhá valná hromada na též den o hodinu později s dodatkem, že dostavivší se vyslanci rozhodovati mohou platně bez ohledu na počet zastoupených jednot.

Bratrské jednoty žádáme, aby do valné hromady vyslaly bratry a sestry sokolsky uvědomělé, kteří bez ohledu na svůj osobní zájem a své pohodlí až do konce valné hromady přítomni budou.

V. Kyjově, dne 25. února 1923.

SOKOLSKÁ ŽUPA KOMENSKÉHO.

Za jednatele:

Štěpán Cibulka, tajemník.

Starosta:

Dr. Karel Kozánek.

VĚSTNÍK

SOKOLSKÉ ŽUPY KOMENSKÉHO.

K 16. únoru 1923.

Letoším rokem vzpomínáme jedenašedesátin života sokolské myšlenky. — Vzpomínáme jeho my lidé, poněvadž hledíce lidským zrakem na svět, přičítáme všem jeho zjevům lidské vlastnosti; tudíž i myšlence, která nestárne, nehyne, je věčnou. Obměňuje se, jest podobna živému horskému prameni, jenž běží kvapem k moři a odtud se vrací přes oblaka do svých rodných hor. Tato myšlenka počala klíčit před 61 lety za těžkých chvíl, plných chmur a nezdravého života veřejného. Dospěli jsme k ní tehdy, kdy nedávno naučili jsme se znovu mluvit mateřskou řečí. Jako dítě naučili jsme se po znalosti řeči přemýšlet o sobě a svém vývinu, konečně dospěli jsme, jako národ, mužných let, které neúprosně vyžadují činů.

„Budiž činným“, to jsou základní slova Tyršova, kterými si definuje myšlenku nalezenou v antickém Řecku. Tyrš a Fügner věřili ve zdar této myšlenky, neboť pevná vůle obou, jež byla stavěna na silných základech obětavosti, předváděl demokratickou myšlenku české veřejnosti, která se za svou národnost stydí. — Z těchto posledních slov je zřejmo, že počátek hnutí sokolského byl těžký, neboť vyjma několika lidí uvědomělých, nalezl Fügner a Tyrš tehdejší veřejnost úplně národnostně lhostejnou. Je čas národního jara a myšlenka sokolská, jako prut révy přehnutý a oživený rukou zahradníkovou, vyhání s počátku útlé, ale slibné kořluky, aby se zdravě ujala, a tak oživila celou, dříve pustou a mlstvy suchou stráž. Takto založená a oživená vinice se slibně vzimáhá a šíří, z čehož je zřejmo, že jádro je dobré, jež zaručuje dobré plody práce a obětavosti. Nezištnou práci a obětavost dostalo Sokolstvo od svých zakladatelů do vínku a tímto pak byla trvale zajištěna budoucnost národního hnutí, které se neustále víc a více šířilo a většilo, až po vysoký bod, kdy již vidělo bratrstvo sokolské, že má dosti ocelových paží, aby se ve světové válce, po 300letém otroctví, stáhlo v jednotné šiky. Utvořilo zahraniční odboje, kterými se vydobilo dávno ztracené svobody. — Sokolstvo kázalo a káže heslo účinné a vžité u zralých národů, velikých, ne vždy počtem, ale hlavně myslí. — „Osobnost nic, celek vše“, což dalo život jemu samému a samostatnosti početné malým národům. —

Při 61letém jubileu vytyčujeme si nové a větší směrnice, v jádru ale původní, abychom dále mohli jít a prodchnouti celý ná-

rod nestrannou, nepolitickou, nenáboženskou, všestrannou sokolskou tělovýchovou. K tomuto kroku přistupujeme jednotným členstvím, jímž chceme zdůraznit, že nejde nám dnes o velké množství příznivců sokolské myšlenky, nýbrž jde nám o vnitřní přesvědčení, život, povahu i výchovu každého jednotlivce. Jsme přesvědčeni, že články sokolské rodiny musí býti dobrého jádra, aby tato mohla plně vyhověti požadavkům doby a dostáti svému tělovýchovnému úkolu. Ku provedení tohoto potřebujeme členstvo vyspělé, které prošlo důkladnou školou sokolské výchovy, jež jest zárukou zdravého vnitřního života nás všech, a tím organizace. — Chopme se všichni, abychom jednotné členství v našich řadách provedli a význam s celým svým vlivem bude působiti na českou veřejnost, která je různými politickými stranami tak rozhárána, že národní cílel a spolupráce u mnohých je skrovná. Je na nás, abychom rozháranost mírnili převýchovou jedinců, aby stranicost jim byla věcí nižšího řádu, která nesmí v lidské společnosti zaujímati místa. Tu připomínáme si povinnosti, které nám sokolský život předpisuje, jež jsou stále většího rozsahu. Plně vědomi jsme těchto, nebo, nechceme-li plniti těch, pak nemáme na práva ani sáhnouti, neboť čest a cit, jež chováme, nedá nám na tyto tak nesolidně hřešiti! Tímto způsobem vychováváme si dobrou a pevnou další generaci, která ukáže širokému kruhu veřejnosti nejen síly svých paží, ale, také své povahy, čímž strhne české veřejnosti masku různorodého politického stranicví.

Sokolstvo je pověřeno převychovati národ nejen po stránce zdatnosti tělesné, nýbrž i duševní a mravní, k čemuž je potřebí nezištné práce, jež se může roditi jen ve spolcích národních, jež nepodléhají vlivům dnešního takového stranicví.

Důsledek, jenž vyplývá nám z 61letého života je ten, že Sokolstvo žije jen potud, pokud ti, jež jej spolutvoří, žijí sokolsky. Má-li důsledně dostáti svému národnímu úkolu, jímž je pověřeno, musí býti složeno z povah ucelených, kterým není nezdár překážkou, naopak pobídkou ku další čestné, svorné práci.

Nemluvit, nekřičet — ale žít a pracovat!

Pittner.

Výroční zpráva sokolské župy Komenského za rok 1922.

Zpráva náčelníka sokolské župy Komenského za rok 1922.

Rok pilné, téměř horečné činnosti je za námi, proto je spravedливо, abychom okem kritickým nazpět se ohlédli a posoudili

nejenom, zda vykonali jsme všechno, co na prahu roku minulého jsme si uložili, ale též s jakým výsledkem se práce naše sešla. Na první otázku mohu odpovědět kladně, druhou zodpovědět bude úkolem následujících řádků.

V přední řadě třeba zmíniti se o cvičení v jednotách a jak toto bylo opatřeno. Tohoto nejlepším zrcadlem je statistika, již valně schůzi předkládám. Podotýkám, že 15 jednot a poboček v zimní době necvičel hlavně pro nedostatek místnosti, což nijak pravidelnému cvičení nemůže posloužiti. Proto necht' si cvičitelské sbory a správní výbory vezmou za úkol odpomoci vhodným způsobem tomuto nedostatku. Jsem přesvědčen, že o nápady nebude nikdy nouze, jenom se tím začněte zabývat. Nečekejte, že vám něco samo spadne do klína a nepočítejte, že potřebujete ku pravidelnému cvičení zrovna palác!

Počet cvičitelstva uveden je též ve statistice, a z něj seznáte, že poměrně málo máme těch, kteří nám výchovu tělesnou v jednotách udržují a mnoho ještě sborů cvičitelských samostatné hodiny nemívá, což je též velkou chybou. Ku vedení cvičení chceme mít vedoucí vždy připravené a to se nejlépe dá zařídit, zvláště v malých jednotách, ve zvláštních hodinách sborových, v nichž i lepšího výcviku možno docílit. Doufejme, že i tato výtka nebude se muset opakovat, neboť staráme se o odstranění příčin, které toto z větší části zavinují.

Nedostatku odborně vzdělaného cvičitelstva v jednotách snažili jsme se odpomoci uspořádáním osmídenní školy cvičitelské župní, již předcházely školy okrskové. Škola zahájena 20. ledna t. r. večer přijímací zkouškou, již se museli podrobiti všichni, kdož okrskový kurs nenavštěvovali. Dostavilo se 50 bratří, do konce setrvalo 49. Jednoty Domanín, Lovčice, Nechvalín, Šardice, Záhorovice a Ždánice školu neobeslaly, čímž se proti usnesení cvič. sboru (ze schůze podzimní) těžce prohišešily, což zde veřejně vytýkám. Omluvy, že není k tomuto úkolu schopných bratří; nesmí padat na váhu, neboť bychom byli, kdyby to mělo býti pravdou, odsouzení k živoření a tomuto vlastně odpomoci chceme soustavným vzděláváním svého cvičitelstva — těch schopných si tedy sami chceme více vychovat! O druhé omluvě, týkající se stránky finanční, není třeba ani mluvit, ta sama se poráží. Podrobná zpráva o kursu je v župním věstníku uveřejněna. Pouze doporučuji, aby každoročně byly pořádány školy okrskové a každý druhý rok škola župní, do níž by pak byli připuštěni pouze absolventi škol okrskových, neboť školy župní chtějí bychom měli už vyšším takovým učelištěm. O výběr posluchačů pro tuto školu nebyla by pak nouze. Zařízení toto doporučuje se samo a doufám, že nebude proti němu námitek.

S rozvahou vstupovali jsme do roku minulého a rozvaha to byla, která nemohla připustit spojení župního sletu se závody v tě-

locvilu prostém. Že mám pravdu, dosvědčí mně dnes zajisté všichni, kteří slet župní, stanovený na 18. a 25. června, prodělávali. Zaujal tento veškeren zájem v jednotách, neboť společná cvičení byla tvrdým oříškem vyžadujícím nejen času, ale hlavně vytrvalosti. Mnoho práce a ještě více sebezapření vedoucích bylo třeba k nacvičení prostoných a nepodala-li o župním sletu to, čeho jsme chtěli docílit, pak velkou část viny nese zde též zvrácený postup, jehož jsme v minulém roce museli použít. Na příště nechť sletu župnímu předchází veřejné cvičení okrsků a jednot, pak slet bude opravdu obrázkem vytrvalé práce, neboť není myslitelné, při dodržování řádu pro veš. cvičení, aby se na slet dostaly věci málo vybroušené. Pravda, slet musí pak dle toho býti posunut vždy dále, ale to věci samé jenom prospěje. Letos není třeba o tomto uvažovat, neboť župní slet nebude a okrskové asi též, proto si ponechejme toto poznání na dobu příští.

O župním sletě bylo podrobně referováno v podzimní schůzi a ve věstníku sok., stačí tedy uvést pouze, že v den mládeže bylo přítomno 65 bratří v kroji, 430 žáků, 340 žákyň, 480 dorostenců a 355 dorostenek. Při sletu župy, mimo ženy, 383 bratří v kroji, 451 cvičilo prostoná a 8 družstev na nářadí.

O župní akademii, která ještě část sletových slavností tvořila, a dne 4. července byla provedena, též podrobně bylo ve zmíněné schůzi jednáno a posudek v 7. čísle župního věstníku uveřejněn.

Těsně se sletem župním souvisel i náš zájezd do Frýdku 29. června, kdež bylo 43 bratří a 14 sester. V Mor. Osiravé 2. červenceúčastnilo se 67 bratří a 23 sestry. Nebyla zde sice účast obrovská, ale cenné poznatky jsme zde ještě získali, z nichž nejvíce sluší zdůraznit, že na Těšínsko se musí častěji, a jestliže své chráněnce podáme důkazy pochopení svého úkolu tak, jak se to podařilo jednotě Napajedelské, v poslední době pak Uh. Brodu, pak práce naše ponese užitek. — Neviděl jsem však ani ve Věstníku, aniž kde jinde, ani té nejmenší zmínky o dvou těchto zdařilých a cenných počinech našich dvou jednot, což poněkud zaráží.!

Období pak od župního sletu až do podzimu vyplnila cele veš. cvičení jednot a okrsků. Průběh těchto byl mnohem lepší než dříve bývalo, díky ustanovení našeho řádu o dozorech, pořad jich však téměř všude byl stejný. Letos i zde slibujeme si nápravu, neboť splní-li dozory, od jichž výsledku povolení veš. cvičení je závislo, naděje v ně kladené, připraví jistě pořady veš. cvičení nejen zdařilé, ale i rozmanité. Bratři náčelníci, dbejte však, ať včas žádosti o povolení veš. cvičení máte podány.

Okrsek I. konal veš. cvičení ve Ždánicích, kdež cvičilo 44 bratří, 16 sester, 38 dorostenců, 38 dorostenek, 63 žáků a 54 žákyň. Druhý okrsek ve Strážnici za účasti cvičících: 69 žáků, 36

žáků, 67 dorostenců, 60 dorostenek, 84 bratří a 64 sester. Třetí okrsek v Kunovicích shromáždil 96 cvičících bratří, 66 sester, 108 dorostenců, 75 dorostenek, 85 žáků a 91 zákyň. Při veř. cvičení IV. okrsku ve Vlčnově bylo účastněno 65 zákyň, 63 žáků, 54 dorostenců, 24 dorostenek, 36 žen a 78 mužů.

Mimo to pořádal okrsek I. a III. pochodové výlety, kteréž i v roce letoším co nejvíce doporučuji. Mimo naši oblastúčasnila se župa sletu sousední župy Slovácké v Hodoníně 32 bratry a 18 sestrami. Sletu jugoslávského sokolského v Lublani bylo přítomno 20 bratří a 14 žen, cvičilo 9 bratří a 9 sester. Výslovnému přání, aby k podobným výpravám byli připouštěni pouze cvičící, nelze vyhovět jinak, než jak stanoví ČOS., že totiž určité pouze procento z celkového počtu mohou zaujmát necvičící. Ostatně je věcí jednot samých, aby výběru a připuštění k účasti na podobných výpravách věnovaly zvýšenou pozornost.

Otevření Sokolovny ve Slovenské Skalici (Uherské) účastnilo se 68 bratří v kroji.

Mezitím přiblížil se den župních závodů v tělocviku prostém, čili leňkoatletických, stanovený na 24. zář. Sešlo se celkem 71 bratří v šestiboji, 78 dorostenců v pětiboji a 14 bratří v závodě zvláštním. Výsledek závodů stal se předmětem jednání podzimní schůze župního sboru cvičitelského a mimo to uveřejněn v žup. věstníku. Dodávám pouze, že všichni závodníci, kteří docílili alespoň 60% možných bodů, obdrží diplom. Jaká byla příprava, taková i výsledky, nemohl tedy výsledek závodů nikoho překvapit. Že mnoho zaviniło nepříznivě, ba přímo hanebně počasí, které několik neděl před závody každou usilovnější přípravu znemožňovalo, není třeba ani snad dodávat, přes to však počet jednot a poboček, které závody obestaly (22) je zářející. Což v ostatních 65 jednotách a pobočkách nebylo s dostatek zájmu? Závody pořádali jsme proto, abychom v jednotách docílili poznání, že tělocvik prostý je s nářadovým rovnocenný a to se nám, dle mého soudu, podařilo; v tomto ohledu tedy naše naděje zklamány nebyly. Záležel teč na vedoucích jednot, aby poznání toto v praxi co nejvíce hleděli uplatnit, zvláště v době letní.

Činnost tak obsáhla vyžadovala i zvýšené práce a pohotovosti technického předsednictva župního, kteréž konalo 6 schůzí, v nichž mimo věci technické činnosti vnitřní se dotýkající, pracovalo pořady pro jednotlivé župní podniky, o nichž v předu byla zmínka a obstaralo též různé práce a úkoly s činností župní těsně souvisící.

Nácvičné schůze konány 3 a rokovací nebo informační 2. Mimo to jedna schůze žup. sboru cvičitelského konána v říjnu, při níž mimo jiné usneseno závazně, že všechny jednoty musejí obestlat župní kurs cvičitelský, a těm, které tak neučiní, bude odepřeno povolení ku pořádání veřejného cvičení.

Schůze moravských župních náčelníků v Brně konány dvě a schůze cvičitelského sboru ČOS. rovněž dvě, a všechny byly řádně obelány.

Mimo dozory, které konali náčelníci okrskovi, vykonal jsem sám v Uh. Hradišti, ve Bzenci, Veselí, Uh. Ostrohu, Otrokovicích, Napajedlic, Kyjově, Koryčanech, Znorovách, Strážnici, Bojkovicích, Písku a Vracově, na veř. cvičeníh okrskovyh ve Vičnově, Strážnici a Kunovicích a na veř. cvičení v Napajedlicích.

Mimo schůze a dozory je velmi čilě spojení jednot s vedením technickým v dopisování a značně by toto bylo zjednodušeno, kdyby náčelníci jednot a poboček věděli, že přesnost a dochvilnost jsou nejdůležitějšími činitelkami v naší organizaci. Žádám-li něco, pak to jistě ve stanovené lhůtě potřebuji. Musím-li však o jednu věc dva- i vícekrát upomínat, pak se tím práce jen ztěžuje. V tomto ohledu smutnou kapitolu tvoří zaslání měsíčních výkazů, z nichž chci sestavovat statistiku a chci mít přehled o všem, co v jednotách se děje. A nejsou to pouze malé pobočky, kde snad není dostatek činovníků a proto se leccos i opomene.

Aby zpráva moje byla úplnou, třeba ještě zmíniti se o župní akademii dne 6. ledna t. r. pořádané ve Bzenci, při níž odevzdal zástupce ČOS. nejstaršímu našemu členu, br. Janu Rychmanovi diplom, v upomínku na jeho 60leté členství v Sokole. Akademie měla průběh zdařilý, neboť jak tělocvičná, tak i zpěvní čísla pěveckého sdružení sokolského z Uh. Brodu pěkně byla předvedena proto, že pečlivá příprava tomu předcházela. Jubilat i my přítomní byli jsme jistě úplně s tímto spokojeni, a kdyby ty světloušky, chtějce nahraditi neposlušnou oslavanskou elektriku, jenom trochu lepší byly zářily, nemělo nám k úplně radosti scházeti už nic. Podrobnější posudek uveřejněn byl v „Lidových Novinách“ 8. ledna t. r. Tím vypočtena všechna práce v minulém období vykonaná. Tam, kde jsou jaké výtky, prosím, aby tak byly posuzovány, jak jsou míněny, nechci urážet, ale mluvím pravdu s přáním, aby vše na příště se zlepšilo.

Rok letošní má býti věnován vnitřní práci v jednotách, nebudou proto pořádaná župní ani okrsková veř. cvičení. Cíle musí zaujmout příprava na závody mezinárodní tam ovšem, kde jsou k tomuto úkolu způsobilí. Hlavně však chceme, aby pravidelné cvičení ničím nebylo rušeno a z toho důvodu chceme omeziti i veř. cvičení v jednotách a sice tak, že povolí se pouze jedno veřejné vystoupení a jedna tělocvičná beseda v jednotě, bez ohledu na to, zda vystupovalo zde pouze členstvo, nebo snad pouze mládež. Odpadne tak neustálá příprava pro veřejná vystoupení a ten pravý družný život v tělocvičně jenom získá. A až se rok s rokem sejde, poznáme teprve dobrodíní tohoto ustanovení, které dnes snad mnohde bude zatracováno. Tam, kde se pro pořádné veřejné cvičení rozhodnete, začněte s přípravou co nejdříve, ovšem ne na

úkor pravidelného cvičení. Přidáte-li si nyní po cvičení pravidelném čtvrt hodiny na nácvik cvičení určených pro veřejné cvičení, pak nemusíte ani pravidelné hodiny přerušovat a vše hladce zdo-
láte. Pořady veřejného cvičení však ať odpovídají vážnosti věci nám svaté, raději méně, za to ale se vši možnou přesností ať jsou cviky vaše propracovány. — Příští zpráva výroční posoudí snahu i práci vaši a přeji si, aby soud tento dopadl co nejlépe. Na zdar!

Malenovice, v únoru 1923.

Jaroslav Staša,
náčelník župy.

Zpráva menšinové práce v Sokolské župě Komenského za správní rok 1922.

Bratři!

Po druhé přistupuji s ročním přehledem menšinové činnosti v naší župě. Jest uspokojivější než v loň, ač bylo by si přáti, aby výsledky roční práce pro svěřené nám jednoty na Těšínsku byly větší. —

Ochraně naší župy jest dosud svěřeno šest menšinových jednot sokolských na Těšínsku: Karvinná (Uh. Hradiště), Fryštát (Napajedla), Třinec (Kyjov), Český Těšín (Uh. Brod), Dětmarovice (Uh. Ostroh) a Jablunkov (Bzenec). Bylo též jednáno o ochranu menšinové jednoty v Německé Lutyni, která zatím byla v ochraně župy, než by se našla pro ni vhodná ochránitelka. Vyjednáváno se sokolskou jednotou v Luhačovicích, dříve však než jednání skončilo, došel přípis od Č. O. S., že jednota v Německé Lutyni jest již od 18. dubna 1922 v ochraně jednoty frenštátské v župě Patackého. Tím naše župa byla zproštěna další starosti o menšinovou jednotu v Německé Lutyni.

Ochranitelky vynasazily se, aby žádost učinily povinností, jež se pojí k jejich menšinovému úkolu. Stačilo nahlédnouti do zpráv menšinových důvěrníků, abychom se přesvědčili o činnosti našich ochránitelek.

Sokolská jednota v Napajedlích u příležitosti zájezdu sokolského na Těšínsko navštívila — 12 sester a 22 bratrů — svou svěřenku ve Fryštátě a společně s fryštátskou jednotou uspořádala 1. července 1922 zdařilou tělocvičnou akademii. Z výtěžku vánoční koledy zaslala své svěřence Kč 370 — jako novoletní dar.

Sokolská jednota v Uh. Ostrohu zaslala své svěřence v Dětmarovicích jako hmotný příspěvek Kč 100 — a 25 vázaných knih. Byla by vykonala více, ale členstvo i činovníci byli po celý rok zaměstnáni stavbou vlastního stánku sokolského.

Sokolská jednota v Kyjově zaslala z vánoční sbírky 400 Kč české škole ve Třinci, aby částka tato rozdělila se chudé školní mládeži, hlavně dětem sokolských rodin.

Sokolská jednota v Uh. Hradišti po celý rok zaměstnána byla prací na jubilejních slavnostech 50tého výročí své jednoty, že na svou světenku úplně zapoměla. Jest si přát, aby pamatovala na svou světenku zvýšenou měrou pomocí hmotnou i morální v roce letošním.

Sokolská jednota ve Bzenci, ač stala se ochranitelkou Jablunkova teprve na sklonku roku, slibně začala plnit své povinnosti tím, že pamatovala na svou světenku částkou Kč 100 — a 16ti vázanými knihami.

Vzorem, jak se mají plnit povinnosti k světené jednotě, jest u nás sokolská jednota v Uh. Brodě. Zájezdu Sokolstva na Těšínsko ve dnech 26. června a 2. července 1922 zúčastnili se z jednoty uh.-brodské 4 bratři v kroji a sestry a z pobočky hradečnické 2 bratři. Byli přítomni veřejnému cvičení ve Frýdku, odkud zajeli ke své světence do Čes. Těšína, aby seznali tamní poměry a navázali upřímné styky se svou světenkou. Bratři starosta a náčelník věnovali se jim po celý den, jednali s br. jednatelem, vzdělavatelem i ses. náčelní. Tak byl dán základ veškeré další činnosti a spolupráci s jejich světenkou na ohroženém pomezí československém. Po návratu bratři a sestry z Těšínska rozhodla se uh.-brodská jednota pro první větší zájezd do Čes. Těšína. Dlouho uvažovalo se o finanční úhradě značného nákladu, jehož si vyžádá tento podnik. Správní výbor posléze schválil návrh zábavního odboru na uspořádání výletu do „Ameriky“ dne 20. srpna, jenž byl spojen s nepatrným vydáním zásluhou obětavých bratří a sester. Výletu zúčastnilo se též 5 bratří z Čes. Těšína. Podnik byl úspěšný jak finančně tak i pěknou zábavou, zájezd do Čes. Těšína byl zabezpečen.

Dne 2. září dleli v Uh. Brodě sokolští hosté z Čes. Těšína. Starosta těšínského Sokola, ředitel tamních městských úřadů Boh. Klac, v přednášce přes hodinu trvajcí promluvil o národnostních poměrech na Těšínsku a vylíčil zápas českého živlu domácího s kulturou polskou a německou nejen v městech jako v Orlové, Hlubíně, Těšíně, Frýdku, nýbrž i na slezském venkově. Na dobrovolném vstupném bylo vybráno Kč 142 —, jež odevzdány světence. Zájezd uh.-brodské jednoty uskutečnil se ve dnech 28. a 29. října 1922, kdy 52 osob, dorost, muži i ženy a Pěvecké sokolské sdružení, zavítalo ke své světence do Čes. Těšína a uspořádalo tam zdařilou tělocvičnou a hudební besedu spolu s členstvem tamní jednoty. Bylo to první sokolské vystoupení na půdě Čes. Těšína. Výsledek po stránce národní i morální byl úplný a těšínská obětavá bratř a sestry posílení byli ku práci nové v boji proti polsko-německému nátlaku. Avšak uh.-brodská jednota neomezuje svého národního pole působení jen na horkou půdu těšínskou, nýbrž pracuje zdatně pro

sbratření slovenského lidu s moravským. Tak v dubnu t. r. zúčastnila se sázení lipy Svobody v Drietomé a v neděli 10. září téhož roku i s praporem zavítala do Uherské Skalice, aby tlumočila sbratření Moravanů a Slováků při otevření Sokolovny.

Menšinový odbor sokolské župy Komenského dosud se nenechal vinou neporozumění významu menšinové práce u jednot venkovských i městských, jež nejsou pověřeny ochranou některé jednoty na Těšínsku. Na trojí výzvu, aby jednoty mně oznámily jméno menšinového důvěrníka ze svého stádu, učinily tak mimo ochránitelky jen 3 jednoty, Buchlovice, Velehrad a Lovčice. Byli-li snad zvoleni v ostatních jednotách menšinoví důvěrníci, nelze přesně zjistiti, když oznámení nebyli.

V čís. 4. roč. III. „Věstníku Sokolské župy Komenského“ upozornil jsem na žádost „Českého srdce“, aby sokolské rodiny poskytl o prázdninách pohostinství dětem ve stáří 12—14 let z našich menšinových jednot sokolských. Výzva vyzněla na prázdno. Nenašlo se v celé župě ani jediné rodiny, která by ocenila význam takového prázdninového pobytu dítěte, jež mnohdy česky ani správně neumí, pro jeho národní uvědomění.

Ze sbírky knih pro květnový zájezd Sokolské župy Komenského na Podkarpatskou Rus r. 1921 přejal jsem značný přebytek, abych rozdělil jej mezi naše menšinové jednoty na Těšínsku. 20 knih bylo svázáno, z nichž 14 zasláno jednotě do Jablunkova a dal tak základ k její sokolské knihovně a pak 6 knih jednotě do Dětmovic. Na účet menšinového fondu bylo svázáno 39 knih, jimiž stejným dílem bylo pamatováno na tři nejpočetnější svěřenky na Těšínsku, Český Těšín, Dětmovice a Jablunkov. Ježto jablunkovská jednota jest nejmladší z našich svěřenek a národnostně nejohroženější, bylo jí posláno 34 výtisky brožury „První poselství presidenta Masaryka“, aby byly rozdány mezi sokolské členstvo.

Místo sběrací peněžní akce v našich jednotách předsednictvo župní povolilo z menšinového fondu Kč 1000.— župě Těšínské jako vánoční dar. Naším svěřenkám dostávalo se hojně podpory mravní i hmotné jednak od jejich mateřských jednot, pokud nejsou samostatné, jednak od župy Těšínské. Z podpor mimo oblast těšínskou zasluhuje vděčné zmínky novoroční dar Kč 1000.—, jež Klub úředníků a zřizenců plynáren hlav. města Prahy zaslal jednotě do Jablunkova na podnět menšinového odboru ČOS.

Jest nutno, aby mezi našimi svěřenkami na Těšínsku a naší župou a ochránitelkami utužily se přátelštější svazky sokolské. — Tomuto úkolu má sloužiti menšinová hlídka, jež bude rozšířena o původní zprávy spolkové a otázky národnostní. Ochránitelky budou zasílati svým svěřenkám po jednom výtisku našeho župního věstníku. Přítomnost jejich delegátů na naší valné hromadě, slíbená od některých svěřenek, bude míti jistě velký význam pro další práci menšinovou u nás.

Jest si přátí, aby naše ochrannitelky pracovaly dále s neochvějnou láskou ve prospěch našich menšin u vědomí, že přispívají blahu svých svěřených bratří a sester. Některé ochrannitelky vytkly si již směrnici letošní menšinové práce. Uh.-ostrožská jednota chystá zájezd do Dětmovic s hudební a tělocvičnou akademií. Jednota v Kyjově připravuje pro Třinec sbírku technických a vzdělávacích knih mezi svými členy a chce poskytnouti peněžitou podporu na zakoupení náradí k lehké atletice. Jednota v Uh. Hradišti připravuje sbírku knih technických a vzdělávacích mezi svými členy. Bylo by žádoucí, aby navštívila svou světenku a povzbudila ji tělocvičnou i hudební besedou. Podmínky pro tento podnik jsou zde daleko příznivější než u jiné ochrannitelky. Jsem přesvědčen, že ostatní naše ochrannitelky nezapomenou letos na svou světenku, nýbrž budou zase vzorem plnění sokolské povinnosti menšinové.

Na konci této menšinové zprávy prosím všechny naše jednoty, které nemají úkolu ochrannitelky, aby do programu své letošní práce vložily též otázku menšinovou, aby vzpomněly si, jak za nepřítomných poměrů probíjejí se k životu jejich bratří a sestry na neohroženější výspě československé. Trochu jen lásky a porozumění přátelského pro jejich houževnatý boj národní, a jejich úsilí sokolské bude záhy korunováno vítězstvím práva za nejdražší statky národní. Na zdar!

Ant. Konečný, Uh. Hradiště.

Zpráva župní náčelnice o činnosti v roce 1922.

Jako každoročně i letos třeba shrnouti a posouditi práci v minulém roce vykonanou.

Rok minulý byl rušný, neb konán slet župní, okrsková i veřejná cvičení jednot.

Jednota v Uh. Hradišti slavila své padesátiletí a k jejímu jubileu uspořádán župní slet. Sletu předcházela cvičičná schůze 30. dubna v Uh. Hradišti, kdež předvedena a procvičena společná cvičení určená ku sletu. Mimo to, pokud čas a krátká doba před-sletová dovolovala, vykonala jsem 12 dozorů a to:

Ve Veselí nad Moravou, Nové Vsi, Strážnici, Uh. Brodě, Kyjově, Bojkovicích, Kunovicích, Napředlích, Bzenci, Otrokovicích, Uh. Hradišti a v Hluku. Sletu účastnilo se 316 žen, 264 dorostenek, 299 žákyň. Podrobněji projednán průběh sletu v podzimní schůzi cvičičského sboru. (Župní věstník č. 10.—11). Posudek zástupkyně Č. O. S. sb. Bož. Stylové uveřejněn taktéž v župním věstníku v č. 8.

Okrsková cvičení měly všechny okrsky.

I. okrsek 23./7. 1922 ve Žďanicích, účast 54 žákyň, 38 dorostenek, 16 žen; II. okrsek 9/7. ve Strážnici, účast 36 žákyň, 60 dorostenek, 40 žen; III. okrsek 30/7. v Kunovicích, účast 91 žákyň, 75 dorostenek, 66 žen; IV. okrsek 11./6. ve Vlčnově, účast 64 žákyň, 24 dorostenek, 36 žen.

Když ruch veřejných cvičení a slavností pomínil, přikročeno za celkem nepřilznivého počasí k přípravám na župní závody v tělocviku prostém dne 24. září v Uh. Hradišti. Účast na závodech nebyla taková, jak bychom si přáli a jakou by početnost naší župy vyžadovala. Závodilo 40 žen a 62 dorostenek. Doufejme však, že při příštích závodech projeví jednoty a pobočky více zájmu o tak důležitou složku sokolské výchovy. (Výsledky závodů a podrobná zpráva uveřejněny v župním věstníku, č. 10.—11.)

Župní akademie pořádaný dvě. V předvečer slováckého roku dne 4. července 1922 v Uh. Hradišti, za přítomnosti náčelnice Č. O. S. s. Mlady Malé. (Posudek viz v župním věstníku č. 8.)

Dne 6. ledna 1923 na počest br. župního místostarosty uspořádána akademie druhá ve Bzenci, při kteréžto příležitosti odevzdáno jubilantu br. K. Vaníčkem, úznání Č. O. S. za jeho šedesátileté hájení sokolského štítu.

Aby bylo alespoň částečně odpomoženo nedostatku cvičitelstva, jež zvláště u žen jest velmi citelný, uspořádána osmidenní škola pro cvičitelky v době od 7.—14. ledna 1923. Školu vedla společná cvičitelka Č. O. S. za výpomoci župních pracovníc. Význam odborného vzdělání cvičitelstva jest dalekosáhlý, jednoty nevěnují mu však takové pozornosti, jaké by zasluhoval.

Župní škola byla obeslána 19 posluchačkami z 12 jednot; ostatní jednoty povinnost obeslati školu pominuly. Tim provinily se proti řádu, nebude jim proto dle usnesení min. schůze cvičitelského sborů veřejné cvičení povoleno.

Mimo podniků pořádaných v oblasti naší župy účastnilo se 23 sester zájezdu na Těšlno a krajového sletu v Moravské Ostravě.

Prvního jugoslávského sletu v Lublani, konaného ve dnech 13.—15. srpna bylo účastno 9 sester cvičenek a 5 sester necvičících. Návik lublaňských prostných vyžádal si 7 návčičných schůzí; mimo to, podrobena sestry rozřařovací závodům. O průběhu sletu, jenž na všechny účastnice působil dojmem nezapomenutelným, jednáno v podzimní schůzi cvičitelských sborů. (Referát viz župní věstník č. 10.—11.)

Krajové závody moravských žup v tělocviku prostém stanoveny na 15. září 1922 v Brně. Povinností každé župy bylo, obe-

slati závody alespoň jedním družstvem. Naše župa měla též částečně jedno družstvo připraveno, závody byly však pro nepříznivé počasí odřeknuty.

Osmidenní školu C. O. S. pro vedoucí zákyň navštěvovala s. Gistrova ze Bzence, 4 nedělní školu Č. O. S. v září, s. Junkova ze Bzence.

3 schůze moravských župních náčelníků dne 8. dubna v Přerově, 10. září a 14. října v Brně, jakož i dvě schůze župních náčelníků v Praze dne 22. a 23. dubna, 17. a 18. listopadu 1922 oběslány všechny župní náčelníci.

Veškerou zde uvedenou činnost vykonávalo župní technické předsednictvo, v němž mimo bratří jest župní náčelnice, místonáčelnice a 3 okrskové náčelnice. Náčelnice IV. okrsku s. Reichlová vzdala se během roku činnosti, takže její místo zůstalo neobsazeno.

Z činnosti minulého roku vysvítá, že nebylo téměř žádného omezení ve veřejných vystoupeních, o němž se tolik mluvilo. Letos nebude však pořádán ani župní slet, ani cvičení okrsková. Veřejná cvičení jednot nabudou tím větší ceny a rozmanitostí, poněvadž každá jednota bude nucena provést své cvičení vlastními silami, ježto společná cvičení župní odpadnou.

Č. O. S. pořádá v červenci závody mezisletové, jichž každá župa jest povinna se účastniti. Rozsah závodů jest všem jednotám znám a jistě se sestry již pilně připravují, abychom postavily družstva, která by byla župě ku cti. Na zdar!

V Uh. Ostrohu v únoru 1923. H. Sátorová, žup. náčelnice.

Zpráva župního vzdělavatele za rok 1922.

Jarní schůze vzdělavatelů jednot a poboček konaná 14. května v Uh. Hradišti zvolila toto předsednictvo: bra. Frant. Palečka z Vracova, Ant. Becka ze Strážnice, J. Noska z Napajedel, Frant. Mikuláška z Bojkovic za okrskové vzdělavatele a br. Al. Cablika z Uh. Hradiště za dalšího člena župního vzdělavacího předsednictva. Toto předsednictvo konalo 2 schůze 18. června a 26. listopadu v Uh. Hradišti. Usneslo se, aby po okrscích byly provedeny činovnícké kursy; tyto kursy provedli bři. činovníci těchto jednot: Kyjova 23. dubna, Veselí nad Mor. 14. května, Uh. Brodu 14. května, Napajedel 18. června. Što hlavně o činnost jednatelů, pokladníků a matrikářů, mimo to podány návrhy i pro

další činovníky kromě náčelníků, náčelnic a vzdělavatelů, kteří mají své vlastní schůze.

Okrskové schůze vzdělavatelů konány v I. okrsku v Kyjově 7. prosince, ve IV. okrsku v Bojkovicích 29. října a v III. okrsku 5. listopadu v Napajedlích. Jarní schůze vzdělavacích předsednictva Č. O. S. účastnil se br. Šterba z Uh. Hradiště, podzimní br. Fr. Čepelák z Uh. Hradiště. Vzdělavací školy Č. O. S. v červenci účastnili se za župu br. Fr. Mikulášek a s. F. Palečková z Koryčan. Br. Mikulášek zaslal vypracovaný úkol a posudek o škole, s. Palečkové povolena další lhůta. Oba dostali osvědčení o návštěvě školy Č. O. S.

Jarní schůze vzdělavatelů spojena byla s referátem br. Šterby o schůzi Č. O. S. a pokyny župního vzdělavatele o činnosti v jednotách a jejich pomůckách.

Činnost v jednotách byla rozsáhlá, rovněž i v některých pobočkách; mnohé pobočky vykázaly činnost malou; 1 jednotu a 16 poboček nezaslalo žádných zpráv ani měsíčních ani celoročních. Jsou to jednoty: Lovčice, pobočky: Temnice, Blatnička, Nová Ves u Uh. Ostrohu, Vrbovce, Osvětimany, Hrubá Vrbka (cvičili ve Velké Oadřichovici, Březovice, Bukovany, Ježov, Kostelec, Stavěšice, Žadovice, Archlebov, Lipová a Rudice. Některé z nich vykázaly činnost aspoň ve zprávách v župním věstníku; tyto údaje pro nepřesnost do statistiky pojaty nejsou. Pobočky Násedlovice, Bánov a Tečovice vznikly až v prosinci.

Neúplné měsíční výkazy mají: Uh. Ostroh, Slavičín, Petrov-Zvolenov, Znorovy, Březolupy, Moravany, Vikoš, Žeravice, Želetice, Krhov, Pitň. Tyto jednoty a pobočky nezaslaly rovněž výkazů celoročních a proto hlavní statistika odebraného tisku sokol. a stav knihoven nemohl býti úplně zjištěn.

Měsíčních výkazů bylo zasláno za leden 44, únor 46, březen 47, duben 47, květen 52, červen 46, červenec 45, srpen 44, září 43, říjen 45, listopad 45, prosinec 46; celoročních 51 z 86 jednot a poboček na konci roku t. j. 60 proc.

Sokolské školy pro nové členy jsou **povinné** a jest nejlépe prováděti je v dubnu a říjnu ve 2 dnech (2 nedělích) bez dlouhých přestávek. Byly provedeny většinou tímto způsobem a patřičnou měrou v těchto jednotách a pobočkách: Bojkovice, Uh. Brod, Uh. Hradiště, Kyjov, Nivnice, Otrokovice, Písek, Strážnice, Veletiny, Vlčov, Babice, Bohuslavice, Bzová, Spytinov, Starý Hrozenkov, Znorovy, Želetice t. j. v 10 jednotách a 7 pobočkách, kde bylo předneseno 98 přednášek uvědomovacích a po nichž následovaly rozhovory, aby bylo seznáno, zda podstata sokolství byla pochopena.

V některých jednotách a pobočkách přibrán byl k nim i dorost, což jest jenom vltati.

Knihovny (bez knih technických, hudebnin a pod.) vykazalo 26 jednot, počet svazků v nich 5183, čtenářů 838, výpůjček 9022. Zvláštní knihovny pro dorost mají: Lipov, Velká, Velehrad, Bojkovice 163 svazků; pro žactvo Komná, Bojkovice, Velká 85 svazků.

Tisk sokolský jest nezbytným doplňkem a podmínkou naší činnosti. V 49 jednotách a pobočkách odebráno bylo 528 výtisků Sokolského věstníku, 118 Sokola, 165 Sokolů, 123 Besed sokol., 132 Skřivánka, 964 úplného věstníku, jehož 1726 výt. bylo skutečně jed. rozesláno; jinak odebrán „Tyrš“, na několika místech „Nový Lid.“ Tu máme zase stanoveny povinnosti val. sjezdem Č. O. S., na něž znovu upozorňuji na jiném místě tohoto čísla.

V **ostatní činnosti vzdělavací** věnována byla slušná pozornost — mimo pravidelnou činnost rázu sokolského — jubilejními dnům vynikajících jednotlivců národních, významným událostem historickým i časovým.

100. výročí narození Fügnerových vzpomenu bylo 19 veřejnými přednáškami, 8 členskými, 6 besedami, 3 těl. akademiemi, 30 proslovy členům, 14 proslovy dorostu, 14 proslovy žactvu, 5 výstavkami Fügnerova alba (v Bojkovicích až v lednu 1923). Den 28. října oslaven četnými jednotami a pobočkami (zpráva o tom v úplném věstníku 1922, 12. číslo.)

Ze zvláštních] podniků uvádím činnost pěveckého odboru Sokola v Uh. Brodě, který uspořádal koncerty v Bojkovicích, Luhačovicích, Trenčan, Teplících a 28. října zájel do Těšína, své světenky, kdež uspořádala jednota brodská těl. akademii. Krásným projevem sokolským jest i rozestavný běh, který uspořádala 1. května jednota Bojkovice se svými pobočkami v Pitíně, Krhově, Bzové, St. Hrozenkově a jednotou Komnou svými členy i obojím **dorostem.**

Stejným projevem práce pro celek jest práce při stavbách tělocvičen v Bzenci a Uh. Ostrohu, při stavbě sletišť v Uh. Hradišti a úpravě letního cvičiště ve Strážnici a Veselí, sázení lípy bratrstva pobočkou St. Hrozenkovem na pomezí moravsko-slovenském společně se slov. jednotou v Drietomi, pořádání Slovákého roku v Kyjově 4. a 5. července v Uh. Hradišti. Z této činnosti vysvítá i pro veřejnost skutečná práce sokolská pro zdravý vývoj národní; přehledy práce sokolské vysvítly pěkně ze sokolských výstav pořádaných jednotou Uh. Hradiště a Napajedla při oslavách 50. a 30. výročí trvání obou jednot, právě tak i z Památníku Sokola hradištského za stejnou příčinou vydaného v uměleckém provedení. Sletové umělecké plakáty Úprkův a Kubičkův obohatily naše místnosti a zůstanou na vždy svědky sokolské práce.

Z činnosti pravidelně vltati jest i **četné besedy, besidky a rozhovory**, jež jsou výchovným prostředkem — myslím — nej-

cennějším, protože členstvo, dorost i žactvo samo se tu činně účastní a nejsou jen trpnými posluchači.

Na konec trochu čísel o důležitějších podnikách vzdělávacích.

U členstva bylo : proslovů sokolských 409, jiných 86; přednášek sokol. 99, zdravot. 20, jiných 162, besed 27, rozhovorů 70, vycházek (pouč. a turist.) 23, divadel 198, koncertů 11, zábav programových 27, tanečních 49, výstav 6, akademií 30, vzděl. škol 98, jiných podniků 26 a 3 div. loutková.

U dorostu bylo : proslovů sokol. 265, jiných 68, přednášek sokol. 24, zdrav. 2, jiných 16, besedy 4, rozhovorů 20, vycházek 14, divadlo 1, loutk. div. 2, akademie 3, vzděl. škol 36.

U žáků bylo : proslovů sok. 125, jiných 16, přednášek sokol. 7, jiných 9, besed 8, rozhovory 3, vycházek 9, divadla 2, divad. loutk. 12, akademie 1, jiné 2. Mnoho podniků uvedených u členstva účastnil se i dorost a žactvo.

Ze sbírky knih pro Podkarp. Rus r. 1920 zbylo 59 knih, jež byly odevzdány bru. menšinovému důvěrníkovi A Konečnému v Uh. Hradišti.

Vzdělavatelům, bratrům i sestrám, sokolský dík. Na zdar!

VI. Ondráček, župní vzdělavatel.

Zpráva jednatele a tajemníka.

Rozlehlá župa naše rozdělena ve čtyři okrsky sdružující celkem 33 jednot a 54 poboček. Každý okrsek má svého náčelníka a vzdělavatele, náčelníci a bude nutno v novém správním roce zvoliti také okrskového menšinového důvěrníka a důvěrníka zdravotního sboru, neboť je vyloučeno, aby župní činovník mohl navštívit aspoň jednou do roka všech 87 jednot a poboček, kdežto okrskový činovník tak činiti může, maje přiděleno 20 jednot a poboček. Rozdělení jednot a jich poboček v okrscích provedeno takto:

I. okrsek: 7 jednot a 19 poboček — Koryčany, Kyjov a pobočky Bohuslavice, Břesovice, Bukovany, Ježov, Kostelec, Milotice, Moravany, Osvětimany, Sobůlky, Stavěšice, Svatobořice, Vlkoš, Žadovice-Kelčany, Žeravice, Lovčice, Nechvalín, Střílky a pobočky Chvalnov, Kožušice, Šardice, Ždánice a pobočky Archlebov, Násedlovice, Želetice.

II. Okrsek: 9 jednot a 11 poboček — Bzenec a pobočka Temnice, Domanín, Lipov a pobočky Lhota Hroznová, Louka, Ostroh Uh. a pobočky Blatnice, Blatnička, Hluk, Nová Ves,

Písek, Strážnice a pobočky Petrov-Zvolenov, Znorovy, Velká a pobočky Vrbka Hrubá, Vrbovce, Veselí, Vracov.

III. okrsek: 7 jednot a 11 poboček — Buchlovice, Hradiště Uh. a pobočky Bilovice, Březolupy, Nedakonice, Polešovice, Velehrad, Kunovice, Malenovice a pobočky Ondřichovice, Tečovice, Město Staré, Napajedla a pobočky Babice, Halenkovice, Sptytinov, Žlutava, Otrokovice.

IV. okrsek: 10 jednot a 13 poboček — Bojkovice a pobočky Bzová, Hrozenkov Starý, Krhov, Pitín, Přechovice, Brod Uh. a pobočky Bánov, Havfice, Hradčovice, Komna, Luhačovice a pobočky Petrůvka, Pozlovice, Rudice, Nivnice a pobočka Slavkov, Slavičín a pobočka Lipová, Újezd-Těšov, Veleřín, Vlčnov, Záhorovice-Nezdenice.

Valná schůze 19. března 1922 zvolila do předsednictva bratry a sestry: Dra Karla Kozánka z Kyjova starostou, Jana Rychmana ze Bzence náměstkem, Karla Vacíka z Kyjova jednatelem, Jarosl. Stašu z Malenovic náčelníkem, Hedvíku Šatorovu z Uh. Ostrohu náčelníci, Vladimíra Ondráčka z Uh. Hradiště vzdělavatelem, Frant. Stadkého z Kyjova pokladníkem, Dra Filipa Kociána z Uh. Hradiště důvěrníkem zdravotního sboru, Antonína Konečného z Uh. Hradiště menštinovým důvěrníkem, a členy Aloise Blažka z Brodu, Frant. Kožíka z Uh. Hradiště, Františka Ššku z Napajedel, náhradníky Františku Řinákovu z Malenovic, Oldřicha Sudka z Uh. Ostrohu, Františka Záhorovského z Luhačovic. Dozorce jmění a účtů: Vladislava Bachmánka z Napajedel, Františka Adamce z Uh. Brodu, Vladimíra Janouška z Uh. Hradiště. Zastupce do výboru COS, Dra Kozánka a Kožíka, náhradníky Stašu a Vacíka.

Předsednictvo konalo 6 schůzí, v nichž vyřizovány složitější a důležitější záležitosti, běžné věci vyřídili vždy bratři starosta, jednatel, pokladník a tajemník. Schůzi se zúčastnili vždy všichni členové plným počtem. Nebylo-li jim možno se dostavit, uv. domili vždy svého zástupce nebo náhradníka.

Koncem roku 1922 vzdal se pokladník bratr Sladký své funkce a místo něho kooptován bratr Václav Tukač z Kyjova, který spolu s tajemníkem vedl knihy účetní a zastupovalu jednatele pověřen tajemník Cibulka.

Schůze moravských žup v Brně obeslány po dvakrátě příslušnými činovníky, rovněž sjezdy vedoucích dorostu, vzdělavatelů, redaktorů, menštinových důvěrníků atd. Valné schůze jednot, pokud ovšem byly hlášeny a projeveno bylo přání účasti zástupce župy, obeslány téměř všechny.

Od povinnosti cvičební osvobozeno celkem 18 bratří a 29 sester. Všechny žádosti ověřeny byly lékařem a výborem jednoty a přezkoumány znovu důvěrníkem zdravotního sboru. Pociť odpovědnosti

a povinnosti jednotlivce k jednotě, župě a Č. O. S. přece jenom pomalu se vžívá.

Vyloučeno z jednot 10 členů pro hrubé poklesky a činnost v protichůdných jednotách; zajímavé, že ani jeden nepoužil práva odvolati se.

Dary župou poskytnuté: 2000 Kč na pomník obětem katastrofy českobrodské, jež poukázány jednotě v Břeclavě, bývalému členu naší župy. 1000 Kč jako vánoční nadílka župě Těšínské, naší svěřence, ku rozdělení menšinovým jednotám. Ostatní žádosti o podporu musely být důsledně odmítány vyčerpáním dosavadních fondů. Jediné pobožce jednoty v Luhačovicích Pozlovicím povolen v oblasti mateřské jednoty prodej cihel ve prospěch staveb. fondu.

Akce Č. O. S. — umístění dětí z menšinového území po venkově — zklamala úplně. Nepřihlásil se ani jediný člen o jediné dítě. Vyzní letošní výzva opět na prázdno?

Nové jednotné stanovy pro jednoty přijaty byly již většinou jednot a také úřady schváleny. Ostatní jednoty, zejména osamostatněné, upozorňujeme na blížící se termín 30. června 1923, do kdy musí mít jednoty jednotné stanovy podány.

Koleda ve prospěch nezaměstnaných bratří a sester a jich rodin vynesla v naší župě celkem Kč 6612.40 a poděleno 57 potřebných. Přispělo 148 jednot a poboček ze 87. Kde zůstalo ostatních 39? Nebylo možno zaslati aspoň lístek, že není možno přispěti, aby akce mohla být skončena! Župní zprostředkovací akce použili 3 bratří, jichž nabídky otisknuty byly ve „Věstníku Sokolském“ i župním.

Kroniku jednoty zhotovily a zaslaly letos tři jednoty: Buchovice, Nivnice, Vracov, z nichž zejména první vypracovala ji přímo vzorně. Pochopil již jednou jednoty, že kronika župní může být zpracována teprve dodáním kroniky ze všech jednot a poboček? A je to přece tak snadné jmenovati jednoho člena správního výboru kronikářem jednoty a napsati kroniku dle pokynů uveřejněných ve Věstníku Sokolském! Čím déle se sepsání kroniky odkládá, tím těžší pak bude práce sama.

Četné útoky protichůdného tisku na jednotlivé činovníky sokolské odrazeny vždy přísným vyšetřením uvedených obvinění a uveřejněním výsledku v tisku nám přátelském. Netřeba snad podotknouti, že útoky tyto byly naprosto neodůvodněné.

O zájezdech župy, okrsků, jednot do Drietomé, Lublaně, na Těšínsko, o župních závodech, župním sletě, kursech pro muže i ženy, mezisletových závodech, slavnostech, otevření tělocvičen, župní akademii s odevzdáním čestného uznání ČOS, bratru Janu Rychmanovi ze Bzence spojené podají zprávy župní náčelník a ná-

čelnice, o činnostech kursech bratr vzdělavatel! a nelzeba se o nich tedy rozepisovati.

Tajemnický úřad zřízen byl počátkem roku 1921 a vede jej již třetí rok bratr Štěpán Cibulka z Kyjova. Umístěn je v budově Občanské záložny v Kyjově, Komenského třída číslo 10. v prvním poschodí s tajemnickým úřadem jednoty Kyjovské a její 14ti poboček. Navštěvován často, zvláště o týdenních trzích okolními i vzdálenějšími jednotami a pobočkami. Vyřídil a přijal za r. 1922 celkem 6580 dopisů, připadlo tedy na jeden pracovní den 22 kusů. Rozmožovány oběžníky pro župní činníky (náčelnice, pokladník, vzdělavatel), vedena členská matrika 8000 osob, vyřizovány objednávky skladu knih, expedován župní věstník a 1. červencem 1922 samostatně veden tajemníkem. Práce tajemnického úřadu stěžována byla nepřesným doručováním župní pošty třemi listonoši, z nichž jeden nosil poštu bratru jednatele, druhý bývalému redaktoru župního věstníku a třetí bratru starostovi a místnímu knihkupci, všechno důsledně a důsledně, co adresováno župnímu skladu knih. Teprve na ústní a písemné zakročení bratra jednatele a tajemníka u pošt. úřadu a vyhotovením plné moci výhradně pro tajemníka, úmluvou s uvedenými, aby župní poštu nepřijímali a vraceli, jakož i změnou listonoše zjednána naprava. Doufejme, že nyní trvalá.

Trochu statistiky: V roce 1922 převzala župa naše jednotu v Otrokovicích ze župy Hanácké, zřízeny nové pobočky v Archlebově (Ždánice), Bánové (Uh. Brod), Ondřichovicích (Malenovice), Petruvce a Rudicích (Luhačovice), Tečovicích (Malenovice), Želečticích (Ždánice). Osamostatněny pobočky v Nechvalíně (Lovčice), Šardicích (Kyjov), Újezdě-Těšově (Uh. Brod), Veletínách (Vlčnov).

Jediná pobočka na slovenském území na Vrbovcích u Senice v župě Nitrianské přidělena jednotě ve Velké. Nově přistouplých členů bylo 1182.

Nejbolavější stránkou je nesporně vyřizování oběžníků. Není možno docílit, aby v předepsané lhůtě bylo žádané dodáno ČOS., protože jednoty a pobočky oběžník prostě nevyřídí. Návrh resoluce VII. valného sjezdu ČOS. zodpovědělo 12 jednot, svolání o koledě 48, důvěrný oběžník 40, a oběžník Hanácké župy — jedna jediná jednot. Jak si jednoty a pobočky představují odpověď župy ČOS., nevyřídí-li samy odpověď? Bratři činníci zjednejte nápravu dodatečně, abychom ušetřili drahé poštovní stálým úgováním.

Z úrazového fondu ČOS. vyplaceno členům naší župy 12.822 Kč. Mnoho úrazů neuznáno, protože postižený nebyl hlášen župnímu katastru. Proto pozor na včasné hlášení nové přistouplých. Nečekejte, až uplyne šestiměsíční lhůta čekací, právě v této době přihodí se úrazů co nejvíce.

Sklad knih: Pokladní obrat obnáší Kč 37.438.60. Prodáno bylo 1100 členských odznaků, 700 dorosteneckých, 164 příruček technických, 499 vzdělávacích, knih obsahu zábavního 4, poučného

1097, hudebnin 38, obrazy 2, tiskopisů 7746 za úhraný obnos Kč 21.534.69. Koncem roku měl sklad knih, tiskopisů atd. v ceně Kč 8121.93. Čistý zýnos určen dle usnesení minulé valné schůze župní menšinovým jednotám.

Nutno zmíniti se ještě o poklesu odběru knih o Kč 20.517.49 dle výkazu za rok 1921. Obnos jistě velký, ale při dnešní ceně peněz přiměřený.

Župní Věstník: Převzal jsem řízení věstníku 7. číslem III. roč. po bratru jednateli, který vzdal se vedení pro nemožnost doclenění pravidelného vycházení a samozřejmě pro naprostý nedostatek příspěvků. První redaktor musel prostě všechny úvodníky napsat sám, druhý je vymáhal po župních činovnících písemně a třetí musí jezdit a osobně intervenovat. A stačilo by, aby vzdělavací sbory jednot a poboček, nebo jich správní výbory určily ze svého středu stálého dopisovatele, který by jednoduše vypsal vše, co stalo se zajímavého v jednotě v uplynulém měsíci a co chystá jednota pro příští měsíc a bylo by zajímavé látky dost. Považuji zachování Župního Věstníku přímo za věc cti naší tak početné župy a doufám, že 87 jednot a poboček opatří 12 úvodníků a další potřebný materiál pro náš měsíčník, ovšem včas, abychom nebyli nuceni čekat, až shromáždí se potřebné pro 16 stran jednoho čísla. Věstník vydáván je počtem 2000 výtisků a zasilán jednotám a pobočkám dle usnesení valné schůze župní na 5 členu 1 výtisk. Je zasilán výměnou všem župám po 3 výtiscích, inserentům, jednotlivcům úřadům, muzeím, ČOS., župním činovníkům, celkem 1868 výtisků. Na zdar!

Za župního jednatele: Štěpán Cibulka, tajemník.

Hlídka technická.

Zpráva náčelnice. Župní škola cvičitelská pro ženy konána byla, dle usnesení župního technického předsednictva, v Uh. Ostrohu od 7. do 14. ledna 1923 za vedení společné cvičitelky ČOS., s. Vágnerové. Župní předsednictvo přikročilo k pořádání kursu pro ženy po dobrém uvážení, majíc na zřeteli co nejširší vzdělání posluchaček, bylo tudíž povinností jednot kurs alespoň jednou posluchačkou obeslati, neboť vzdělané a technicky vyspělé cvičitelstvo jest základem našich jednot. Bohužel se tak nestalo, a kurs obeslán pouze 12 jednotami, tedy pouze jednou třetinou jednot v župě sdružených. Účastnic bylo 19 a to: z Bojkovic 1, z Uh. Brodu 1, z Buchlovic 1, ze Bzence 2, z Uh. Hradiště 2, z Koryčan 1, z Kyjova 2, z Luhačovic 1, z Malenovic 1, z Vracova 2, z Kunovic 3, z Uh. Ostrohu 2.

V župní škole, v níž vyučováno 74 hodiny, poskytnuta sestrám příležitost seznámiti se s bohatstvím soustavy Tyršovy. Pozorné a pilné sestry, jichž byla velká většina, odnesly si ze školy mnoho,

a budou-li na nabytých zkušenostech dále pracovati a doplňovati mezery ve vědomostech, doufám, že se pak dobře uplatní v jednotě, okrsku i župě.

Vyučování ve škole rozděleno následovně:

Pořadová	6 hod.	} s. Vágnerová.
Soustava	4 "	
Metodika	1 "	
Nářadí	18 "	
Vedení družstev	6 "	} s. Vičková.
Nácvik sestav pro mezisletové závody	3 "	
Rytmika	4 "	} s. Mazáčova.
Svíhadlo	2 "	
Skoky	2 "	} s. Stavínohová.
Kužely	4 "	
Kladina	2 "	} s. Junková.
Tyče	2 "	
Prostná	4 "	} s. Sátorova.
Různosti	2 "	
Hry	2 "	} s. Mazáčová, Junková, Stavínohová, Sátorova
Praktický výcvik	4 "	
Část vzdělávací	4 "	br. Ondráček.
Část lékařská	4 "	br. Dr. Kocian.

Celkem 74 hodiny.

Posluchačky ubytovány byly v soukromých bytech, stravovaly společně a s obojím byly spokojeny. Do školy přicházely dochvilně, statečně přemáhaly únavu, jež na ně nezvyklým celodenním pohybem doléhala a až na jednu, jež na den ulehla, těšily se vesměs dobrému zdraví a nevynechaly ani hodiny. Vlád mezi nimi skutečně upřímný sesterský poměr, který by mohl býti vzorem mnohé jednotě.

V sobotu v předvečer ukončení kursu šely jsme se v Sokolovně na přátelském večírku. Několik sester připravilo si cvičení, zpěv a recitace, při nichž nám čas v srdečné zábavě rychle uplynul, a na rychlo improvizovaná čísla přijata s povděkem. Ženský cvičitelský sbor jednoty v Uh. Ostrohu připravil posluchačkám malé pohostění.

Dne 14. t. m. o 15. hod. ukončena škola a sestry nerady se po 8denní práci rozcházel.

Doufám však, že po společné práci nerozcházejí se naposled, ale že nescetněkrát se sejdou při společné práci, již přeji z plna srdce mnoho zdaru. Na zdar!

H. Sátorová,
župní náčelnice.

Hlídka vzdělavací.

Jarní schůze vzdělavatelů koná se 18. března v Uh. Hradišti o 9. hod. Program bude zaslán poštou. Bratři a sestry vzdělavatelé provádějte řádně dozor všude tam, kde se hraje divadelní kusy a předvádějí obrazy (bio, kino).

Upozorňuji na „Příručku pro činovníky jednot sokolských“, díl I. a II. Díl II. obsahuje sbírku řečí, provolání a listin k různým příležitostem v jednotách sokolských. Sestavil K. Vanlíček. Cena 2.50 Kč, nákl. ČOS.

Vyšla dále týmž nákladem „Ročenka sokolských činovníků na rok 1923“, kterou sestavili brři z ČOS. Jest rozdělena na tyto části: Kalendář, stát — styk s ním, organisace sokolská, tělocvik, vzdělavací činnost, tělocvičny, cvičiště, nářadí, kroj, prapor, odznak, vyznamenání, časopisy, knihy, tiskopisy, diapositivy, filmy, adresář, vyloučení a výstrahy, ukazatel. Cena 20 K, stran 208 váz.

Jest to pro činovníky sokolské jistě kniha vítaná. Odpadne mnoho odpovědí na dotazy všude tam, kde tato Ročenka bude zakoupena. Přičiňte se o to.

Nové výkazy pro zapisování činnosti vzdělavací byly od bra žup. tajemníka rozeslány.

Žádám rovněž o to, aby usnesení výboru ČOS. o nekouření při schůzích a případně i o nepodávání alkoholu (nedějí-li se schůze v místnostech hostinských) bylo řádně zachováno.

Upozorňuji na „Občanskou knihovnu“, v níž vyšel sv. 29. Dr. A. Bláha: Základy mravnosti a sv. 31. Dr. A. Kunstovný: Budme dobří a šťastní. Cena K 1.90 a 1.50; vyd. státní nakladatelství. Oba spisky prospějí a lze jich použít i pro proslovy jakož i jiných četných svazků tam vyšlých. Objednejte, pročtete, rozšiřujte!

Něco o divadle. Naše divadla mají býti účinným vzdělavacím prostředkem a ušlechtilou zábavou. Ale jak těžko br. vzdělavatelům na venkově vybrati vhodný kus, aby se líbil, aby byl mravně i jazykově nezávadným, srozumitelným pro venkovského diváka a při tom na jakési úrovni umělecké, aby se nesnížoval k divákovi, jak to mnohé veselohry i dramata činí, ale povznášel ho výš a činil ho lepším, jemnějším. To, co se většinou jako dobrá hra doporučuje, je buď příliš těžké, nesrozumitelné, nebo na venkovském jevišti s malými jeho prostředky těžko proveditelné. A z čeho vybíráti? Nějakých divadelních knihoven není po ruce. Může snad vzdělavatel objednat několik kusů na ukázkou a vybrati. Ale má tolik času, aby četl spoustu knih na výběr? Vždyť nemá na starosti jen to. Bylo by tedy dobré, kdyby brři vzdělavatelé po

př. režiséři sdělovali zde ve Věstníku své zkušenosti v tomto směru a dobré věci doporučovali nebo před nevhodnými varovali. Činím sám počátek. Hrou, která má bez odporu všechny vlastnosti dobré hry lidové, je pohádka „Jiříkovy Housle“ od Fr. Kňourka. Je to hra, kterou možno na rozdíl od jiných pohádek vypraviti i na malém jevišti prostředky jednoduchými a docíliti přece neočekávaného účinku. Sloh je jednoduchý, jasný a ryzi, takže i venkovští herci snadno a rádi se ulohy učí. Jednodivé osoby jsou kresleny jednoduchými, ale výstižnými rysy, takže i ochotníci začátečníci lehce se vžívají ve svou roli. A při tom je hra od začátku až do konce oživována samorostlými, ze života našeho lidu odporovanými vtípy a nápady, které vyvolávají v obecenstvu každou chvíli bouři smíchu a zároveň kárají a učí. Spisovatel nazval ji skromně pohádkou ve čtyřech jednáních a pohádka to také je a proto snad mnohý vzdělavatel a režisér v našich jednotách ji odhodí jako hračku pro děti. Nemyt se, prosím. Není pohádka v našem lidu bohudík ještě překonána, a zvláště ne taková, jak ji zpracoval br. Kňourek. I mně bylo překonávati nedůvěru br. ochotníků, ale jakmile ji přečetli, byli rázem ziskáni. A nejlepší důkazem, jak se líbila, je to, že některé scény musely býti po ukončení opakovány a všichni návštěvníci žádali opakování hry. Ale aby mně nebylo špatně rozuměno, není to hra, která by byla dost dobrá jen pro ty ubohé venkovské scény, tedy něco méněcenného, neboť vycházím z názoru, že pro venkovský lid, jako pro děti je velmi dobře teprve dobrým. Její provedení bylo by tedy chloubou i každého jeviště i v městě. Doporučuji ji vše všem br. vzdělavatelům. — (Dostanete ji u spisovatele v Chorvatské Nové Vsi, p. Poštorná).

Jaroslav Adamík.

Sokolská škola. Dne 29. října a 5. listopadu m. r. konal Sokol Bojkovice Sokolskou školu, která byla současně školou pro vzdělavatele IV. okrsku. Prvého dne probírána byla následující témata: Dějiny Sokolstva, br. Fr. Rokyta, Tyrš a Fügner, br. F. Němeček, Organizace sokolská, sest. L. Tomášková, Stanovy a řády, br. O. Glivický, Práva a povinnosti, br. J. Soja. Druhého dne: Sokolský tělocvik, br. F. Viceník, Podstata sokolství, br. Fr. Milička, Život sokolský, br. Fr. Mikulášek, Poměr Sokola k jiným tělocvičným spolkům, sest. B. Viceníková, Sebevzdělání sokolské, br. A. Tomášek. Prvého dne účastnilo se přednášek 24 mužů, 22 žen, 45 dorostu a 12 hostů; druhého dne navštívilo školu 28 mužů, 30 žen, 33 dorostu a 16 hostů. Z pozvaných vzdělavatelů IV. okrsku dostavil se vzdělavatel z Hradčovic, Pozlovic, Slavičina, Pitina a Krhova. Omluvil se vzdělavatel z Uh. Brodu a Havřic. Ostatní neuznali za potřebné navštívit sokolskou školu.

Fr. Mikulášek, okrskový vzdělavatel.

Náš tisk.

Usnesení V. valného sjezdu ve věci „Věstníku Sokolského“ zní: V každé jednotě musí být odebíráno tolik výtisků, aby průměrně na 10 členů připadal jeden výtisk nejméně. Starosta jednoty jest povinen odebírat svůj vlastní výtisk. Náčelníkovi a jednateli má býti „V. S.“ rovněž přístup. Jednoty staréje se o to, aby v sídle jednoty aspoň v jedné místnosti veřejně (čítárně, kavárně, hostinci a pod.) byl jeden výtisk veřejně vyložen. Tyto výtisky se počítají do povinného počtu průměrného. Jeden výtisk buď zachován pro knihovnu.

Časopis „Sokol“ odebírá každá jednota povinně ve 2 výtiscích. O „Besedách Sokolských“ (pro dorost) platí stejné ustanovení jako o „Věst. Sokolském“. Pro ženy jest zvláštní pěkný časopis „Sokolice“, pro žactvo „Skřivánek“.

Usnesení o „Žup. Věstníku“ provedeno bude na val. hromadě.

Bez sokolského tisku nemůže být řeči o pravé činnosti sokolské.

Postačí toto upozornění, aby bři činovníci jednot konali svou povinnost?

Zprávy a pokyny ze župy.

Zpráva o schůzi předsednictva sokolské župy Komenského. Schůze konala se 25. února 1923 v Uh. Hradišti. Přítomni bratři a sestry: Dr. Kozánek, Rychman, Sátorová, Ondráček, Konečný, Blažek, Kožík, Šiška, Zahorovský, Sudek, Ťukal, za Stašu Janík, Vacík a Cibulka. Omluveni: Dr. Kocián, Řiháková, Staša, Vacík. Schůze zahájena vřelou vzpomínkou zvěčnělého ministra Rašína. Památka zesnulého uctěna povstáním. Usneseno dále projevit účast předsednictva nad úmrtím matky Dra Kociána. Zápis poslední schůze přečten a schválen.

Ze zprávy jednatele a tajemníka: Protože jednota v Lovčicích neodpověděla na vyzvání předsednictva v určené lhůtě, vyřídí vše osobně bři náčelník a tajemník. Sokolská koleda rozdělena potřebným dle pokynů ČOS. obnosem Kč 4816.40. Stížnost jednoty v Uh. Ostrohu na přijetí jich členů jednotou ve Bzenci bez jakéhokoliv dotazu postoupena jednotě ve Bzenci ku vyjádření. Návrh resoluce VII. valného sjezdu ČOS. schválen jednotou v Písku. Pokračování valné schůze jednoty ve Velké účastnili se 4. března br. Kožík.

Od cvičební povinnosti osvobození: Hořápková J., Pospíšil V., Verbíková M. Všichni z Uh. Hradiště. Schváleno vyloučení Jindřicha Bačury v Napajedlech ze všech jednot. Doležálek Fr. a Kolek Jos. vyloučení z jednoty ve Veletinách. Návrh sokolské župy Podkarpatské Rusi na zájezd v roce letošním postoupen župnímu sboru technickému. Vzato na vědomost rozhodnutí jednoty v Luhačovicích, že vezme v ochranu některou menšinovou jednotu na Těšínsku. Vzdělávacímu sboru župnímu předán spis „Sokolstvo a otázky dneška“ ku případnému doporučení jednotám. Osamostatnění pobočky v Hluku odloženo do příští schůze.

Výroční zprávy jednatele, tajemníka, statistika, skladu knih, redaktora župního věstníku, náčelníka, náčelnice, vzdělavatele, menšinového důvěrníka, kronikáře schváleny. Uveřejněny budou v příštím dvojčísle župního věstníku. Zpráva pokladníka předložena bude 11. března župním přehlízkatelům účtů ku schválení a pak teprve bude uveřejněna.

Menšinový důvěrník: Posláno 39 vázaných knih menšinovým jednotám na Těšínsku a 34 brožur. Přečten Menšinový zpravodaj COS. Číslo 4. a výňatek, jakož i běžná zpráva uveřejněna ve 4. čísle župního věstníku. Chráněnky naše: Župa Těšínská, jednoty ve Fryštátě, Dětmarovicích, Jablunkově, Karvinně, Českém Těšíně a Třinci pozvány budou písemně na župní valnou schůzi. Příští schůze předsednictva koná se v neděli 18. března v Uh. Hradišti (Sokolovna) o 14. hod., na níž podal zprávu přehlízkatel účtů a sestavena kandidátní listina pro valnou schůzi.

Valná schůze koná se v neděli 25. března 1923 v Uh. Hradišti (Sokolovna) o 8. hod. a trvá bude nepřetržitě přes poledne až do skončení. Volné návrhy musejí býti podány předsednictvu písemně nejdéle tři dny před valnou schůzí. Jednoty se dále upozorňují na § 7. župních stanov: Povinnost jednoty v župě sdružené jest a) zapravovati příspěvek jako člen župy. Případné snížení povinných výtisků župního věstníku projedná se v příští schůzi a vypracuje návrh pro župní valnou schůzi.

Osamostatněné pobočky se upozorňují, aby neopomenuly podat nové jednotné stanovy jednot zemské správě politické ku schválení. Do kursu COS. pro vedoucí žáky přihlásila se sestra Vceňková z Bojkovic. Na zdar!
C.

Menšinová hlídka.

JABLUNKOV.

Na sjezdu menšinových důvěrníků moravských a slezských žup sokolských v Brně dne 12. listopadu 1922 byla menšinová jednota sokolská v Jablunkově dána v ochranu sokol. župy Komenského. Na výzvu předsednictva ujala se ochrany této jednoty sokolská jednota ve Bzenci. Tím počet menšinových jednot, svěřených naší župě, vzrostl o významné sokolské středisko, jež na místě národnostně nejpalcivějším třímá v rukou prapor svobody a příslušnosti k republice československé.

JABLUNKOV jest v těsné blízkosti Polska a Slovenska, proto již polohou jest dána jeho důležitost národní i politická. Asi dvě hodiny od města mezi vysokými horami — při dravé Olešnici — probíhá průsmekem Jablunkovským z Těšína na Slovensko silnice, kudy vedla v dobách dřívějších cesta obchodní i vojenská. Dnes důležitost průsmyku Jablunkovského jest zvýšena dvoukolejnou dráhou, jež umožňuje nejbližší spojení Prahy se Slovenskem. Poláci již před lety dobře pochopili významu tohoto kraje, usuzujíce, že, kdo je pánem Jablunkovského průsmyku, má cestu otevřenu na Slovensko. Ještě v letech padesátých minulého století domácí řečí byla čeština, úřední záznamy byly české, církevní obřady daly se rovněž český. Dobývačnost polská sáhla však na samý kořen českého života duchovního. Na fary dosazení polští faráři, kteří z kostela vytlačili český hlahol domácího lidu. Marně však usilovali, aby z rukou českých vyrvali český kancionál, českou bibli, aby vytlačili české a slovácké písně, aby vzbudili ošklivost k jejich kroji, jenž upomíná na blízké Slovensko.

Teprve když kostelu přispěchaly na pomoc školy, zdařilo se tomuto polskému úsilí dáti polský ráz celému kraji, avšak jen zdánlivě. Stopy bývalé české vzdělanosti jsou dosud patrné. Kromě popolišťování pracovala zde též germanisace, ovšem menší měrou, za to však v úřadech státních i obecních zmocnila se nadvlády nad oběma kmeny slovanskými.

Zajímavě na př. jest úřední sčítání lidu z r. 1880, jež našlo v soud. okresu Jablunkovském jen 93 příslušníků českých. Sčítání lidu r. 1890 znamenalo pro český národ ještě větší ztrátu. Z celkového počtu obyvatelstva v okresu, 26.738, bylo jen 63 osob národnosti české, kdežto Poláků bylo 25.607. V dalších letech můžeme pozorovati slabý přírůstek obyvatelstva českého, tak r. 1900 bylo zde 89 Čechů, r. 1910 již 171 Čechů.

Máme-li na mysli jen město Jablunkov, mělo r. 1890 obyv. polského 2033, Němců 344 a jen 27 Čechů Roku 1910 český živel podle úředního sčítání je nepatrný, jen 57 Čechů, kdežto Poláků bylo 3221, Němců 538. Zajímavé je, že těchto 538 přísluš-

níků německé národnosti mělo vrchní moc v Jablunkově a dávalo celému městu ráz úplně německý. Osedlalo si šestkrát silnější Poláky, kteří dali se ovládati, hlavně proto, že spojili se s nimi na utlačování všeho českého. Takový stav byl v městě do národního převratu.

V době plebiscitu Poláci soustředili v kraji jablunkovském hlavní svou útočnou moc, odvolávajíce se jednak na většinu polského obyvatelstva, jednak chtějice odtud postupovati výbojně proti Slovensku. Násilím, hrozbami, pronásledováním Poláci se snažili lid jablunkovský získati pro připojení k Polsku. Mnozí občané jablunkovští utekli se na Moravu, obávajice se, že ve dne nebo v noci budou přepadeni nebo zabiti. Nejvíce za vlády polské vytrpěli Gorale. Utéci nemohli, proto oddali se osudu na milost a nemilost. Nejhrůše pochodili s Poláky v otázce kolkování peněz. Neuposlechli výzvy československých úřadů, aby dali si okolkovati peníze, nýbrž na radu polských agitátorů uložili je v Polsku. Stesk oklamaneho gorala Jablončana pěkně zachycuje básnička, otiskená koncem května 1920 v „Oravských novinách“:

Žiaľ jedného Jablončana za peniazmi v Poľskej.

Dudky, moje dudky!
Pre Machaja chůfky
nedaly se štempl'ovať,
teraz musím banovať
a ťažko horekovať,
že som slúchal proroka,
strela mu do boka!
keď mi tázal a cigánil:
„Neštemplujže! — tak ľuháril —
Češi vezmú tvoje dudky.
Dám ti radu: utekaj
a v Poľskej ich v špárkas daj!“
Dal som dudky Poľskej v špárkas,
lebo som byl veľkej mami'as.
Teraz tratím dve stotiny
pre Machaja ľuhaniny!

Poláci byli si vědomi nesprávného počtu obyvatelstva polského v okrese jablunkovském, jak udávalo je úřední sčítání lidu z r. 1910. Proto přímo vynucovali od lidu veřejné přísahy na věrnost pro Polsko na náměstí jablunkovském před mariánskou sochou. Bylo to však marné. Obyvatelstvo, smýšlením většinou polské, nasýtlo se polské hrůzovlády a rozhodlo se samo pro republiku československou. Sčítání lidu r. 1921 podalo obraz o poměru národnosti poněkud jiný. 23% obyvatelstva přihlásilo se k české řeči,

kdežto Poláků jest 63 $\frac{1}{2}$ %, zbývajících 14% náleží Němců. Když pak v Jablunkově otevřena byla česká škola, 180 dítek ihned z polské školy přestoupilo do české.

Tělocvičná jednota „Sokol“ v Jablunkově ustavila se v únoru 1922 jako odbočka sokolské jednoty v Karvinné. Má 37 bratrů, kteří vesměs cvičí, a 6 dorostenců. O příští statné členstvo není třeba se obávat, neboť má 100 mladých nadšenců. Cvičení konají se v propůjčené místnosti v hotelu. Nářadí vlastního nemají, něco jim zapůjčila župa, ostatek pak mateřská jednota Karvinná. Dosaďadní činnost jest uspokojivá. Jednota pořádala dvě sokolské akademie, v květnu t. r. uspořádala schůzku Čechů a Slováků na hranici slezsko-slovenské. V červnu t. r. vítala ve svém středu zájezd ČOS., jenž je zklamal po stránce peněžní i mravní. Na 7. březen t. r. připravuje sokolskou akademii.

Sokolská jednota v Jablunkově pracuje skutečně za těžkých poměrů, pracuje však s láskou pro věc sokolskou, jež budí obdiv a úctu u našich národních nepřátel. „Přinese-li národ jen část lásky a zájmu, kterou přinesl Slovensku, také našemu Slezsku, bude náš kraj jedinou pohraniční baštou našeho státu“, píše jednatel jablunkovské jednoty Fr. Pražák. A sokolskou povinností jest, abychom podporovali je v jejich boji pro svatá práva národní. Pokud budou žít bratři jablunkovští, neobávají se budoucnosti. Jsou zvyklí obětavě pracovati na kresách slezských, ale chtějí dorostu zkypliti půdu pro další práci národní. Nežádají věci nemožných, ale k lidem dobré vůle vysílají prosbu: „Pomozte nám ve výchově našeho národa, který má svou budoucnost ve zdatném sokolském dorostu!“

Ant. Konečný, Uh. Hradiště.

Menšinový odbor sokolské župy Komenského v prvních dnech měsíce ledna t. r. odeslal menšinové jednotě sokolské v Jablunkově 14 vázaných knih a to: 1. Jirásek, Psohlavci; 2. Jirásek, Proti všem; 3. Jirásek, Temno; 4.—8. Třebízský: Z různých dob. Svaz. I., II., III., IV., V.; 9. Třebízský: Královna Dagmar; 10. Třebízský: Pan Odolen Pětipeský; 11. Hurban-Vajanský: Novely; 12.—14. Šmilovský: Spisy výpravné. Sv. I.—V. Životopis Šmilovského od Alberta Pražáka. Touto zásilkou byl dán základ sokolské knihovny v jednotě jablunkovské a jest si přání, aby tento malý základ záhy vzrostl v řádnou knihovnu, jíž nutně je třeba každé menšinové jednotě sokolské. Jest úkolem běžného roku, aby naše župa vykonala letos sběrací knižní akci ve prospěch jednot, jež mají své ochránitelky v župě Komenského.

Česká kniha v rukou členstva a dorostu sokolského, kteří byli odchováváni v německo-polských školách v duchu národu našemu nepřátelském, plní nejlépe své národní a kulturní poslání, zejména taková kniha, která kreslí naši slavnou minulost i hlubohý úpadek našeho národního života. Nezapomínejte na tento kulturní úkol a

každá jednota sokolská ať připraví sbírání knih nejen v jednotě, nýbrž i mimo ni.

Rovněž byl odeslán balíček knih menšinové sokolské jednotě v Dětmarovicích [ochranitelka Uh. Ostroh.] Knihy byly rovněž vázány a to: 1. Jirásek: Psohlavci; 2. Jirásek: Proti všem; 3. Jirásek: Temno; 4.—6. Treblitzký: Z různých dob I., II., IV.

Ant. Konečný, Uh. Hradiště.

Zprávy z jednot.

Z Kyjova. Tělocvičná jednota Sokol v Kyjově konala v sobotu dne 27. ledna t. r. 53. výroční valnou hromadu o 7. hodině večer v místnostech Kina.

Starosta br. dr. Kozánek zahajuje schůzi uvítáním přítomných bratří a sester a udílí slovo br. Šostkovi, který tlumočil pozdrav předsednictva Č. O. S., adresovaný valným hromadám jednot.

Na návrh výboru zvolena 5tičlenná komise, která sestavila kandidátní listinu celkem z 48 kandidátů.

Čtení protokolů poslední řádné valné hromady a schválení bez námitek. Na požádu jsou dále zprávy činovníků, pro jejich obsáhlou příjati však návrh, aby provedeny byly dříve volby a zprávy čteny pak v době skrutiní.

Přikročeno k volbám. Voleno listky ve dvou skupinách, v prvních skupině voleni: starosta, jeho dva náměstkové, vzdělávatel, náčelník, náčelnice; ve druhé skupině pak 10 členů výboru a 5 náčelníků. Po sebrání hlasů čteny zprávy činovníků. Zpráv těchto bylo celkem 15 a byly velmi obsažné, takže je v nich celá činnost jednoty za uplynulý rok věrně zobrazena. Všechny zprávy byly jednohlasně schváleny. Veškerou agendu jednoty vyřizoval správní výbor v pravidelných schůzích, které konány vždy první středu v měsíci. Jemu k ruce pracovalo 5 odborů: stavební, kinový, zábavní, sociálně-hospodářský, menšinový. V prvním pololetí uplatnil se také dobře odbor pro pořádání „Slováckého roku“, který byl po slavnosti této zrušen. Aby usnadněn byl stálý styk s pobočkami, vydrží jednota stálého společného cvičitele, který zároveň zastupuje úřad tajemníka jednoty. Jednota má dle stavu 31. prosince 1922 členů 390, z toho 259 mužů a 131 žen. S pobočkami, jichž je 14, je celkový stav 1040 členů. Členský příspěvek odhlasován na návrh výboru nezměněný, t. j. 3 Kč měsíčně, jako roku minulého.

Výsledky voleb:

V první skupině zvoleni:

Starostou:

Dr. Karel Kozánek.

I. náměstkem :	Urban Matěj.
II. náměstkem :	Štastná Berta.
Vzdělavatelem :	Fiala Ladislav.
Náčelníkem :	Zahradník Max.
Náčelníci :	Černá Lidka.

V druhé skupině zvolení do výboru a jednotlivé funkce rozděleny byly na ustavující schůzi konané ihned po valné hromadě:

Mikulčák František, jednatel.	
Lunga Josef, pokladník.	
Urban Jan, účetní.	
Dufek Josef, hospodář.	
Švigler Martin, archivář.	
Antoš Karel, novinář.	
Sostek Bedřich, matrikář.	
Zahradník Benda,)	deleg. do stav. odboru.
Kalivoda Hynek,)	
Havlikova Sona,)	

Náhradníky zvolení :

Cibulka Štěpán.
 Pantůček Jan.
 Raubová Alžběta.
 Kapoun František.
 Bayer Ctibor.

Několika volnými návrhy byl pořad valné hromady úplně vyčerpán a tato skončena o 23. hod. zapěním sokolské hymny „Lv sňou vzletem sokolím . . .“

Jednota vstupuje do nového roku s novými nadějemi a s chutí pracovatí dále na zvelebení a prohloubení myšlenky sokolské.

Těto činnosti voláme „Zdar!“

SKLAD KNIH Sokolské župy Komenského v Kyjově

má na skladě a expeduje jednotám

členské a dorostenské odznaky, spisy sokolské technické a ideové, vzdělávací, zábavné hudebniny a sokolské tiskopisy kdekoli vydané.

Jednoty podporujte svůj župní sokolský svépomocný podnik ve prospěch chudých jednot župy a sokolských menšin.

Tělocvičné nářadí dle Č. O. S.

přesně vyrábí a dodá br.

FR. ADAM, Praha-Kunratice.

Ceny konkurenční.

Výhodné splátky.

VZORNÉ cvičební úbory
Pro žactvo, dorost i členstvo, látky a přípravy
dodá ODBORNÝ ZÁVOD SOKOLSKÝ

MIROSLAV ZACH,
PRAHA II. ŽITNÁ 40.